

DĚLOSTŘELECKÉ ROZHLEDY

ROČNÍK I.
ČÍSLO 5.

Redaktoři: Pplk. gšt. Josef Churavý
a major Karel Trška.

Major gšt. Albert Nesweda a škpt. František Herclík:

Lehký dělostřelecký oddíl za přibližovacího pochodu a zjednání dotyku.

Podkladem pro cvičení je tento námět na mapě 1:75.000 Hranice.
(Užito mapy s německými názvy, opravené do 27/II 1918).

I. Všeobecná situace.

1. pěší brigáda, pochoduující od západu, ubytovala se zajištěně k večeru 1. května v jižní části ubytovací sestavy 1. divise v prostoru severozápadně od Leipnik, společně s oddíly I./1. a II./1. a vel. děl. pluku 1 takto:

- a) velitelství 1. pěší brigády, vel. 11. pěšího a 1. děl. pluku, prapor II./11. a oddíl II./1. Unter Aujezd,
- b) prapor III./11. Skoky,
- c) velitelství p. pluku 12, prapor II./12. a oddíl I./1. Wese-litschko,
- d) prapor III./12. Tupetz.

Od každého pluku je po jednom praporu na předních strážích na hřbetě východně od potoka Trnávky, a to prapor I./11. na severu a I./12. na jihu.

Rozhraní mezi prapory: trig. 286 Horečko—Venedig (u trati).

Zaujetí ubytovacích míst a rozestavení předních stráží bylo provedeno do 17 hodin 1. května pod ochranou SPO., který měl své hlídky na výšinách východně od Jeser B.

Oddíl II./1. podporuje na předních strážích prapor I./11. dvěma bateriemi v palebném postavení na západním okraji Unter Aujezd. Podobně podporuje oddíl I./1. prapor I./12.

II. Zprávy o nepříteli.

- a) Letectvo zjistilo k večeru 1. května přítomnost vojsk všech zbraní v Mhr. Weisskirchen a v údolí Welička B.
- b) SPO. narazil odpoledne 1. května na nepřátelské jezdecké hlídky v Lautschka a Leipnik a zatlačil je k východu.

III. 1. pěší brigáda se má přesunouti 2. května na jižním křídle 1. divise do prostoru Mhr. Weisskirchen a dobýti tohoto místa.

IV. Velitel oddílu II./1. dostal 1. května v 21 hod. v Unter Aujezd od velitele děl. pluku 1 tento rozkaz pro činnost 2. května.

1. Situace .....
2. Zprávy o nepříteli .....

3. Úkolem 1. pěší brigády je přesunouti se 2. května do prostoru Mhr. Weisskirchen a zmocniti se tohoto místa. Severní hranice pásma činnosti 1. pěší brigády tvoří čára: kostel „Lautschka—kota 289—Dolní Mlýny (v to)—Millenau (v to)—Hrabůvka (mimo)—výšina Podewsi. Severně bude postupovati 2. pěší brigáda.

4. Provedení:

1. pěší brigáda provede přibližovací pochod v této sestavě:

a) Předvoj: prapory II./11. a II./12. a 1 žen. rota pod velením velitele 1. pěší brigády, prapor II./11. na severu.

Rozhraní mezi prapory: kota 289 (jižně od Unter Aujezd, trig. 286 Horečko—Venedig (pro II./12.) sev. okraj Slawitsch—nádraží Drahotusch (pro II./11.)—kota 261 (sev. od Mhr. Weisskirchen). Překročí čáru předních stráží ve 4 hodiny.

b) Valný voj: pluky vedle sebe pod velením svých velitelů, a to:

pěší pluk 11: po cestě Unter Aujezd—Bohuslawek—Lautschka—Jesernik—Millenau—Klogsdorf.

pěší pluk 12: po cestě Weselitschko—Unter Aujezd—Leipnik—Drahotusch.

Dosáhnou čely potoka Trnávky v 5 hodin; další pohyby valných vojů budou podle rozkazů velitele divise říditi velitelé proudů.

c) Úkolem předvoje jest zjednati dotyk s nepřítelem zjištěným v prostoru Mhr. Weisskirchen a severně odtud. Kdyby za střetného boje narazil na silnějšího nepřítele, musí alespoň uhájiti dobytý terén.

Postupné cíle předvoje.

I. hřbet východně od Lautschka—Boží muka 1 km sv. od Leipnik.

II. kostel v Podhoru—hřbet Prostřední pole—trig. 316 Nad dolama—vých. okraj Slawitsch,

III. kota 506 Zahradnická hůrka—hřbet 800 m vých. od Millenau, záp. okraj Klogsdorf a Drahotusch,

IV. svahy na záp. břehu Welička B.

d) SPO. vyrazí za svítání směrem k východu a.... p. p.

5. Dělostřelectvo.

Oddíly I./1. a II./1. tvoří pod mým velením dělostřelectvo pro podporu předvojů 1. pěší brigády.

Oddíl I./1. bude podporovati prapor II./12., oddíl II./1. prapor II./11., a to vždy asi polovinou baterií.

6. Oddíl I./1. použije k přesunu do pásma činnosti praporu II./12. silnice přes Unt. Aujezd a má zde při možném předjíždění přednost před oddílem II./1.

7. Styk a spojení.

a) Osa postupu společná pro velitele předvoje, velitele děl. pluku 1, praporu II./11. a oddílu II./1. Unt. Aujezd—Lautschka—Jesernik—trig. 316 Nad dolama, Millenau—Klogsdorf—Welka. Osa postupu vel. praporu II./12. a oddílu I./1. .... p. p.

b) Spojovací osa 1. pěší brigády (využito permanentního vedení) Unt. Aujezd—Leipnik—Drahotusch... se spojovacími

ústřednami postupně zřizovanými v Unt. Aujezd, Leipnik, Slawitsch—Drahotusch.

c) Spojovací příčky.

Po dosažení 1. postupného cíle bude využito jako spojovací příčky permanentního vedení podél silnice Leipnik—Lautschka—Schlok se spojovací ústřednou v Lautschka (na rozcestí silnic na záp. okraji osady).

d) PZU. od 5 hod. 2. května na náměstí v Leipnik.

e) 1 hlídka patračů oddílu II./1. pro velitele děl. pluku 1 od 3 hodin 2. května u kostela v Unt. Aujezd.

8. Spotřeba střeliva. Zatím $\frac{1}{4}$ palebného průměru až po 4. cíl. Půjde-li však o zastavení nepřátelského postupu, mohou oddíly užítí všechno střelivo, které vezou s sebou.

9. Odsuny. Raněné a nemocné vlastními prostředky do sběrných v Unt. Aujezd.

Koně do sběrných v G. Aujezd.

Za správnost:

mjr. N. N.,
pobočník.

Velitel děl. pluku 1

plk. X. Y.

Dostanou:

V. Povětrnostní poměry.

Východ slunce ve 4 hod. 30 min. (svítá ve 4 hodiny).

Západ slunce v 19 hod. 15 min. (stmívá se v 19 hod. 45 min.).

Teplé jarní počasí.

VI. Předmět cvičení.

Činnost dělostřeleckého oddílu II./1. za přibližovacího pochodu a zjednáni dotyku po stránce taktické a po stránce styku a spojení.

VII. Řešení.

Vraťme se ještě několika poznámkami k námětu, neboť bude záhodno blíže objasnit a odůvodnit dosud málo vžitý název „dělostřelectvo pro podporu předvojů“. Velmi často totiž slycháme při cvičeních mluvit o „přímé podpoře“ předvojů, což není správné.

Název dělostřelectva přiděleného k podpoře předvojů vyplyne z úkolů, které mu připadnou.

Od tohoto dělostřelectva chceme, aby:

a) usnadnilo předvojům překonati místní odpory, podporovalo je při zjednáni dotyku s nepřítelem a umožnilo jim, je-li třeba, udržeti dobytý terén (D-VIII-1, část VI, čl. 1);

b) mimo to ho může býti použito, dokud nezasáhne jiné dělostřelectvo, také k jiným úkolům, je-li toho vzhledem na situaci potřeba, jako ke střelbě proti bateriím, na nepřátelské pochoduující proudy, na komunikační uzly atd. (D-VIII-1, část VI, čl. 6).

Pod pojmem „přímé podpory“ naproti tomu si představujeme úkol přesně vymezený, t. j.

a) kleslí co možná blízkou palbou cestu postupující pěchotě (D-VIII-1, část VI, čl. 28);

b) musí svou palbou doprovázeti pěchotu, aby mohla provést útok na jednotlivé cíle dříve, než nepřítel může užití svých zbraní. Tento úkol je svěřen skupinám pro přímou podporu (D-VIII-1, část VI, čl. 60).

c) Palba přímé podpory se projevuje jako postupné soustřeďování palby na nejbližší cíle (G-V, čl. 316, odst. 2).

Konečně zřízení „přímé podpory“, jejíž úkoly jsou přesně vymezeny, vyžaduje nutně zřízení též „všeobecné činnosti“, aby tak úkoly připadající dělostřelectvu mohly býti mezi obě skupiny rozděleny.

To jest již definitivní rozdělení dělostřeleckých prostředků, jež se však podle D-VIII-1, část VI, čl. 3 provede až po zjednání dotyku.

Z uvedených důvodů je název „dělostřelectvo pro podporu předvojů“ přiléhavější.

Pro metodický postup budeme sledovati činnost oddílu II./I. od okamžiku, kdy dostal rozkaz pro činnost 2. května, t. j. od 21 hod. 1. května.

Vyjasněme si především, v jaké situaci je v té době oddíl a co dělá. Víme již v námětu, že oddíl dvěma bateriemi podporuje prapor I./11. na předních strážích z palebného postavení na západním okraji Unt. Aujezd. Předpokládejme, že jsou to baterie 4. a 5., zatímco 6. baterie celá odpočívá. U baterie 4. a 5. bdí ovšem též jen hotovostní obsluha, t. j. u každé baterie 1 důstojník, 1 dělovod a snížená obsluha dvou děl (t. j. u každého děla mířič a dva muži). Ostatní odpočívají rovněž.

Svou činnost pro noc si zajistily baterie 4 a 5 takto:

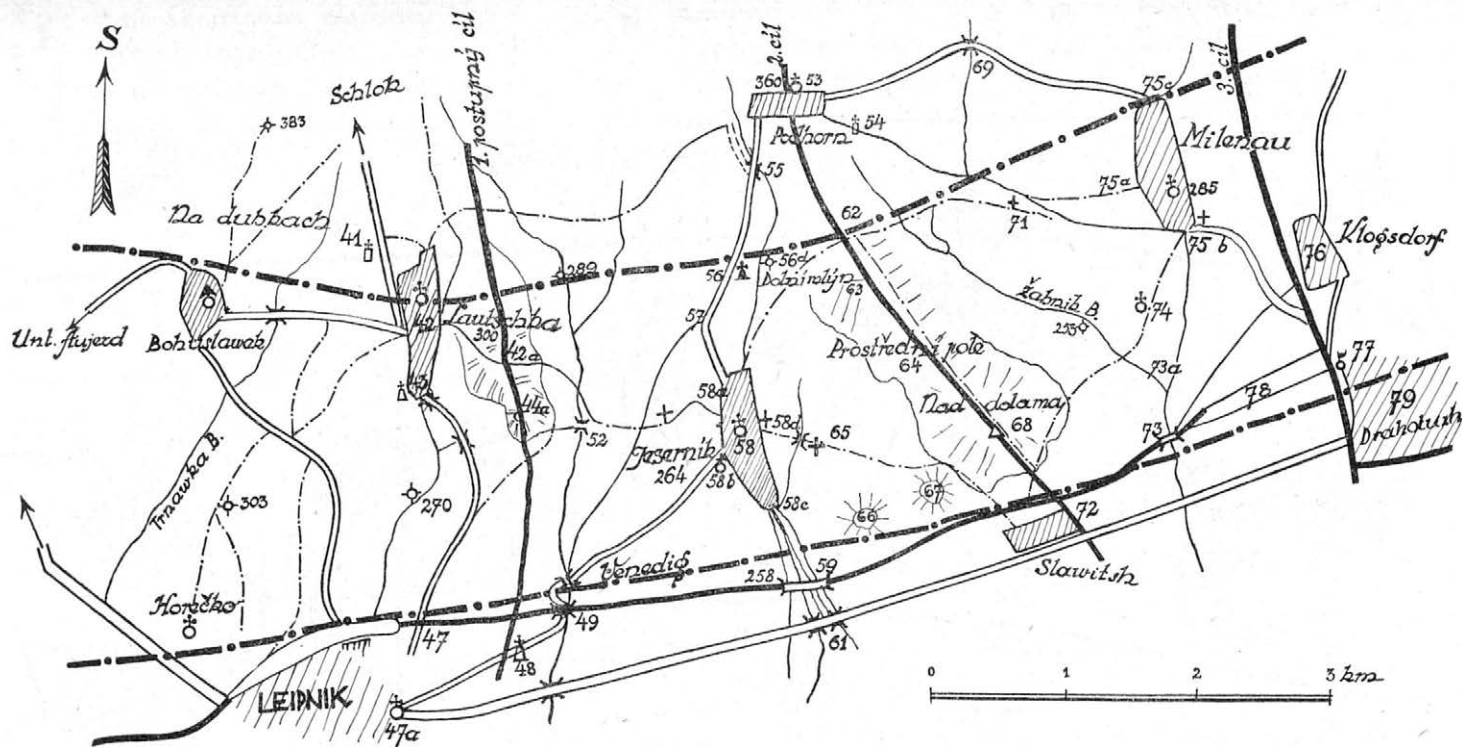
Připravily ihned po příchodu do ubytovacího místa prvky pro palby zabraňovací na cesty vedoucí do pásma činnosti praporu I./11., a byli-li čas, též palby přehradné před přední stráží za součinnosti orientačního důstojníka. V noci budou obě baterie plniti své úkoly jen na žádost předních stráží a proto měly s nimi zajištěn styk a spojení takto:

U velitele předních stráží bude jako styčný orgán důstojník patrač bat. 5, který bude vybaven 1 signální hlídkou (2 signalisté s 1 malou sign. soupravou, t. j. 1 malým sign. přístrojem vz. 23 a soupravou vlajek) zesílenou 1 cyklistou s osvětlovací pistolí s potřebnými raketami. Signální hlídku i cyklistu dodá spoj. četa oddílu.

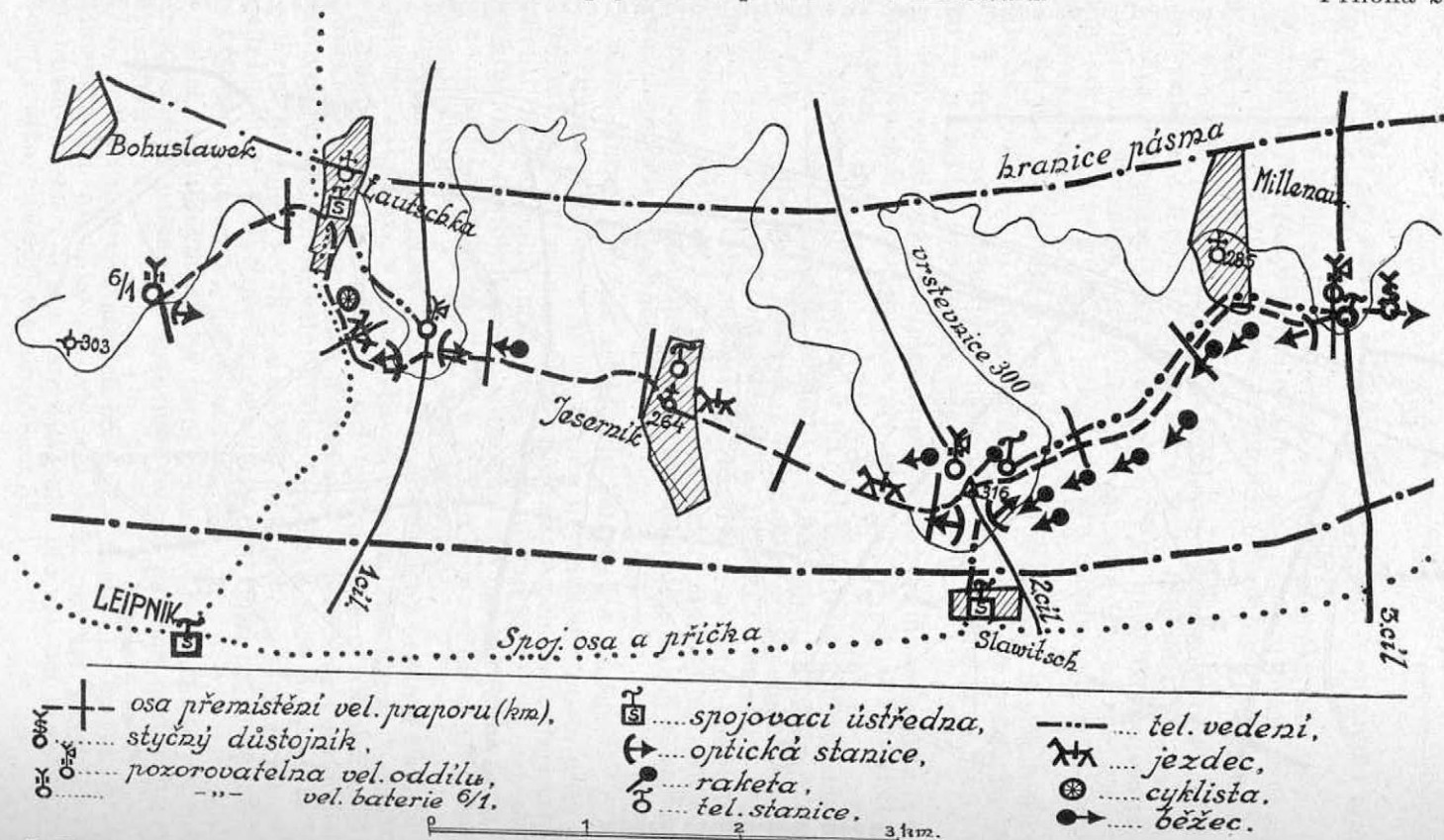
Proč nebude styčný důstojník (styčná hlídka) u velitele předních stráží? Styčný důstojník bude mít dosti práce s přípravou na přibližovací pochod, neboť musí:

a) si prostudovati podle mapy úsek, v kterém bude pracovati, a zakresliti si pásmo činnosti, předvídaná palebná postavení a pozorovatelný;

b) poříditi náčrt vztažných bodů (2× zvětšením speciálky), a to nejméně 3× prútiskem (pro vel. děl. odd., pro vel. praporu a pro sebe) nebo dá náčrt 10× rozmnožiti (také pro vel. bat. a velitele rot). (Náčrt vztažných bodů viz na příloze 1.);

K článku mjr. gšt. A. Neswedy a škpt. Fr. Hercíka: Lehký dělostřelecký oddíl za přibližovacího pochodu...

K příloze 2.

Potřeba spojovacího personálu a materiálu.**Na první postupný cíl:**

Personál: První $\frac{1}{2}$ roj z 1. staničního roje: 1 tel. a 2 signalisté, z roje hlásného 1 jezdec (cyklista).

Materiál: 1 sign. souprava (malý sign. přístroj, vz. 23, 1 souprava vlajek a osvětlovací pistole s raketami), 1 tel. přístroj, 3 km telef. kabelu (pro jednoduché telef. vedení).

Dispoice: $\frac{1}{2}$ roj i s materiálem, po zřízení oddílové pozorovatelný na 1. post. cíli přesune se po ose postupu na 2. postupný cíl, t. j. k trig. 316, kde dostane další rozkazy. Telefonní vozy co možná přesunouti přes Lautschka ke kostelu Jeserník.

Na druhý postupný cíl:

Personál: Celý 2. staniční roj: 4 tel. a 2 signalisté, z roje hlásného 2 jezdci a 2 běžci.

Materiál: 1 souprava sign., 2 tel. přístroje, 4 km (8 km telef. kabelu — dvojitá linka).

Dispoice: Při zřizování tel. spojení zříditi tel. věleněnou stanicí v Jeserníku (stavba půlrožů za sebou). Vystavěné tel. vedení převezme spoj. četa oddílu. Po přemístění oddílu pozorovatelný na trig. 316 (2. post. cíl) shromáždí se 2. roj i s materiálem pod pozorovatelnou velitele oddílu (trig. 316), kde dostane další rozkazy. Nebude-li tel. vedení zřízeno, pak možno využití při dosažení 2. post. cíle spojovací osy vyššího velitelství skrze spoj. ústřednu ve Slawitsch-Leipnik a Lautschka. Tímto způsobem se zajistí podle potřeby přímé optické (spojky) spojení mezi pozorovatelnou oddílu a styčným důstojníkem. Tel. vozy zůstanou v Jeserníku.

Na třetí postupný cíl:

Personál: 2. půlroj z 1. stan. roje: 2 telefonisté a 1 signalista, z roje hlásného 2 běžci. Potřebný personál k střežení tel. vedení na 300 m 1 muž (na 27 km bude potřeba $2700 : 300 = 9 - 1 = 8$ vojinů) vyžádati od velitele pěchoty 6 mužů, neboť dva běžci jsou již z roje hlásného.

Materiál: 1 sign. souprava, 2 tel. přístroje, 6 km telef. kabele (dvojité vedení).

Dispoice: 1. půlroj z 1. stan. roje se přemísťuje za styčným důstojníkem asi na 100 až 200 m; celý druhý staniční roj (co možná i s telef. vozy) přemístí se do Milenau, až bude dosaženo 3. post. cíle.

c) připraviti si kalkulaci personálu a materiálu až na 4. postupný cíl, a to tím, že ohodnotí terén rozbořem terénu (nebo běžným profilem), z čehož vyplyne počet stanic a včleněných stanic telefonních a optických. Potřeba spojovacího materiálu bude udána hloubkou postupu, potřeba spojovacího personálu pak počtem stanic včleněných.

Při kalkulaci počítá s přemísťováním pozorovatelů vel. oddílu resp. velitele baterie, čímž se mu uvolní odevzdáním anebo zrušením tel. vedení, telefonních a signálních stanic určitý počet spoj. personálu a materiálu. Připravenou kalkulaci spoj. personálu a materiálu viz v příloze 2;

d) ze spojovacího plánu (od spoj. důst. odd.) poznamenati si potřebná data: volací značky, krycí jména, spoj. osu a příčky vyššího velitelství (spoj. ústředny a PZÚ.), význam raket. Domluví si pak s velitelem spoj. čtyř způsob signalisování „rozumím“ a postup při výměně (odevzdání) vystavěného tel. vedení, dále zřízení stanice telefonní a optické na pozorovatelně velitele oddílu;

e) co možná býti přítomen osobní domluvě mezi velitelem oddílu a velitelem pěchoty, aby byl informován o důležitých věcech, jako o délce neutralizační palby, jakým způsobem bude zajištěn soulad pohybů pěchoty s děl. palbou, jakým způsobem dělostřelectvo potvrdí pěchotě žádost o přerušování (prodloužení) střelby.

Z toho, co bylo uvedeno, vidíme, že styčnému důstojníkovi je třeba popřáti potřebného času a klidu k nutným přípravám a také tělesného odpočinku na příští den, vzhledem na jeho namáhavou a odpovědnou činnost.

Také ostatního personálu styčné hlídky je třeba šetřiti a využítkovati raději spoj. personál spoj. čtyř oddílů, který v této fázi je poměrně nejméně namáhán.

Spojení mezi předními strážemi a podpůrnými bateriemi (bat. 4 a 5) bude uskutečněno optickou signalisací. Signální stanici, umístěnou při silnici Bohuslavec—Leipnik na hřebetě vých. od Trnavky B, bude v noci na vzdál. 3 km velmi dobře vidět. Toto optické spojení může býti zajištěno také smluvenou raketou. Raket uijeme však jen v čas nutné potřeby, t. j. k skutečnému vyžádání připravených paleb, neboť jinak se můžeme snadno prozraditi nepříteli. Konečně bude spojení mezi předními strážemi a bat. 4 a 5 zajištěno cyklistou, a to pro ten případ, že by protější optická stanice neviděla signálů pro ranní mlhu při pozorování proti východu slunce.

Telefonního spojení nebude v tomto případě vůbec potřeby a bylo by také naprosto zbytečné, protože během noci půjde jen o vyžádání připravených paleb, k čemuž shora uvedená opatření úplně dostačují.

Po tomto zajištění podpory předních stráží budou v provedení předem připravených střelb i velitelé baterií 4 a 5 postradatelní, takže velitel oddílu může volně disponovati všemi svými podřízenými veliteli a téměř všemi orgány, vyjma jednu hlídku patračů, kterou si vyžádal velitel pluku.

Úkol podpory předních stráží trvá do okamžiku, kdy budou překročeny předvoji, t. j. do 4 hod. 2. května, tedy do svítání.

Velitel oddílu II./1. se dověděl z rozkazu velitele děl. pluku 1 o svém úkolu 2. května toto:

Oddíl II./1. bude podporovati předvojový prapor II./11. v jeho pásmu činnosti, a to vždy asi jednou polovinou baterií. Pásmo činnosti praporu II./11. se automaticky stává pásmem působnosti oddílu.

Úkoly podpory předvoje počne oddíl plniti v okamžiku, když předvoj překročuje přední stráž, t. j. ve 4 hod., tedy opět za svítání.

Poněvadž v době, kdy velitel oddílu dostal rozkaz, bylo již tma, nemohl své prvé rozkazy vydati po provedení průzkumu a musí se zatím spokojiti jen průzkumem podle mapy.

Bude tedy velitel oddílu studovat svůj úkol především na mapě, a to tak, jak toho bude potřebovati pro redakci svých prvních rozkazů.

Velitel oddílu, podobně jako velitel praporu, je velitelem, který vydává své rozkazy podle toho, jak se v terénu vytváří situace, a bylo by jistě hrubá chyba, kdyby chtěl jedním rozkazem na počátku akce vydaným řídit činnost svých baterií po celou dobu akce, i když pro sebe si svou úlohu promyslel až do konce.

Bude se tedy velitelská činnost velitele oddílu projevovat několika kratšími rozkazy, vztahujícími se především na podporu předvoje na 1. cíl a pak na přípravu další činnosti oddílu.

Má-li velitel oddílu zajistiti předvoji podporu na 1. postupný cíl, musí se rozhodnouti, jak silné sledy vytvoří, t. j. kolika bateriemi tuto podporu poskytne.

Podle rozkazu velitele pluku má podporovati předvoj na každý cíl asi polovinou baterií. Kolik je to baterií?

A priori vylučme možnost, že bychom pro tento úkol bez naléhavých důvodů (doprovodné dělostřelectvo) dělili baterie na čtyři. Tedy mluvíce „asi o polovině baterií“ musíme míti na mysli 1 nebo 2 baterie.

Čím blíže k nepříteli, tím pravděpodobněji bude potřebí silnější dělostřelecké podpory.

Nechybíme, když se s počátku, t. j. za postupu na 1. cíl, spokojíme podporou 1 baterie, neboť nejenže jsme ještě poměrně daleko od nepřitele, nýbrž máme též ještě před sebou prvky SPO.

Vydá tedy velitel oddílu k splnění 1. části svého úkolu především rozkazy oné baterii, která bude určena k podpoře na 1. postupný cíl.

Tato baterie dostane samostatný úkol. Aby jej ovšem mohla splniti, musí jí velitel oddílu jednak poskytnouti prostředky, jednak zajistiti styk a spojení velitele baterie s velitelem předvojového praporu.

Velitel oddílu musí dále připravit činnost oddílu k postupu na 2. postupný cíl, kdy předvoj bude podporován dvěma bateriemi.

Činnost připraví průzkumem v terénu a proto musí tento průzkum naříditi.

Konečně, jakmile baterie, určená k podpoře předvojového praporu na 1. cíl, bude pohotově, končí úkol baterií podporujících přední stráž a bude potřebí je dirigovati též dopředu.

K podpoře předvoje určíme 6. baterii, která neměla jiných úkolů a kterou proto můžeme posunouti s předvojovým praporem co nejblíže k pozorovatelně vel. bat. u Bohuslawek. Baterie 4. a 5. v palebném postavení u G. Aujezd, jsou příliš daleko od pozorovatelů a proto jich nelze použít.

Velitel oddílu vydá tedy ještě 1. května večer tyto rozkazy:

1. rozkaz 6. baterii pro podporu předvoje na 1. cíl,
2. rozkaz styčnému důstojníku,
3. rozkaz spojovacímu důstojníku,
4. rozkaz pro průzkum,
5. rozkaz pro přesun 4. a 5. baterie a bojového trénu,

Odkud splní 6. baterie nejlépe svůj úkol podpory na 1. postupný cíl? Abychom to mohli vyřešit, vytkneme si především požadavky, které budeme klásti na palebné postavení v přibližovacím pochodu. Tento druh bojové fáze je charakterisován svou pohyblivostí a naší snahou musí být vystříhati se všeho, co by jí bylo na újmu.

Budeme tedy chtít, aby palebné postavení bylo:

- a) u komunikace — snadný a proto rychlý příjezd a odjezd;
- b) u pozorovateln.

Tento požadavek je nejdůležitější, neboť dělostřelci působí vždy určité potíže spojení pozorovateln s baterií, a tyto potíže nesmírně rostou, zvětší-li se vzdálenost mezi pozorovatelnou a baterií.

V přibližovacím pochodu zásadně nebudeme budovat telefonního vedení, dokud toho nebude potřebovat, neboť mohou nastati případy, že se vybudovaného telefonního vedení vůbec nepoužije, poněvadž baterie nepřišly do akce. Zvolíme-li však palebné postavení co nejblíže pozorovateln, budeme mít mnohdy možnost velet baterii z pozorovateln hlasem anebo dodávati jí rozkazy štafetou. Rovněž dodávání povelů optickými prostředky (pažemi, sign. přístroji, vlajkami) bude na menší vzdálenost snazší. Nebude-li ovšem možno nalézt palebné postavení tak blízko nebo znemožní-li nám povětrnost anebo terén užití optických prostředků, nebudeme váhat vybudovati jednoduché telefonní střelecké linky do 1 km, což při dobré organizaci práce není problém obtížný ani s hlediska opotřebení spojovacího personálu a materiálu, ani s hlediska časového, neboť vybudování nebo svinutí takové krátké jednoduché linky trvá asi 10 minut.

Vybudovat takovou krátkou telefonní linku střeleckou bude zvláště snadné, když na tuto eventualitu bylo pamatováno a personál s materiálem byl v terénu rozestaven tak, že na dané znamení mohl ihned započít stavět, ať již za sebou, proti sobě nebo od sebe.

Lze vysloviti zásadu, že za přibližovacího pochodu se určí nejdříve pozorovateln a pak podle ní palebné postavení, a to co možná tak, aby bylo možné pozorování osné, které je nejjednodušší a proto nejlepší.

c) Co se skrytu palebného postavení týká, spokojíme se v této bojové fázi i skrytem minimálním, neboť prostředky nepřátelské zpravodajské služby, pracující pro účely dělostřelectva protibaterijního, nebudou v této fázi ještě plně rozvinuty.

Z palebného postavení bude dělostřelec zásadně podporovati tak daleko, až kam vidí, tedy k nejbližšímu obzoru, který představuje zase příští čáru pozorovatele, k níž musí zase dělostřelec přemístiti svá děla, aby měl pro snadné spojení palebná postavení co nejbliže u pozorovatelny. Naše terénní poměry zpravidla nedovolí v této fázi využití účinného dostřelu 6 km, neboť jen zřídka budeme míti na tuto vzdálenost pozorování bez přesunu pozorovatele.

Z této úvahy vyplynou konečně též zásady pro volbu postupných cílů předvojů, které mají býti pro dělostřelce dobrými pozorovatelnami.

Jejich maximální vzdálenost od sebe je teoreticky dána účinným dostřelem, ale prakticky bude v našem běžném terénu zpravidla menší.

Který prostor odpovídá vytčeným požadavkům pro palebná postavení?

Zdá se, že údolí Trnavka B., asi 600 m jv. od Bohuslawek, neboť:

1. jest u komunikace;

2. je nedaleko od pozorovatelny, která může být na hřebetě 303, a to co možná ve středu pásma působnosti, tedy při silnici vedoucí napříč hřebetem;

3. skýtá skryty.

Zaujme 6. baterie ihned palebné postavení?

To by bylo v daném případě snad předčasné, neboť může nastati případ, že baterie vůbec stříleti nebude, poněvadž prostě nebude míti cíle.

Pak by zaujímání palebného postavení bylo zbytečnou ztrátou času a zbytečnou námahou lidí a koní. Proto zaujme 6. baterie především hotovostní postavení opodál vyhlédnutého a připraveného palebného postavení, které zaujme pak teprve tehdy, až bude zjištěna a až se projeví přítomnost nepřítelů.

Zdá se, že jako hotovostní postavení vyhoví osada Bohuslawek, neboť je na cestě vedoucí do palebného postavení a není od něho daleko, leží na přímé cestě do Lautschka, kam by baterie jela, kdyby nebylo její podpory na 1. postupný cíl potřebí; dále skýtá osada baterii dobrý skryt, jak proti pozemnímu, tak proti vzdušnému pozorování.

Mohlo by se ovšem namítnouti, zda 6. baterie bude v čas potřeby v palebném postavení.

V daném případě, kdy máme mimo předvoj před sebou SPO., můžeme říci, že o přítomnosti nepřítelů budeme včas zpraveni a proto že 6. baterie bude míti dosti času k zaujetí palebného postavení.

Právě tak však, jako je možný předpoklad, že 6. baterie ani nezaujme palebné postavení, sluší počítati s druhým extrémem, t. j. že podpora poskytnutá předvoji jenom 6. baterií nebude dostatečná a že bude potřeba snad dvou baterií, snad celého oddílu.

Tyto oba předpoklady jsou možné, neboť jejich splnění závisí na velmi proměnném a zpravidla v této fázi málo známém prvku, t. j. na nepříteli.

Trvati proto kategoricky na tom, že jen 6. baterie musí stačiti na podporu předvoje na 1. postupný cíl, by bylo právě tak nesporné, jako a priori užiti k podpoře na 1. postupný cíl celého oddílu, což by zase mechanismus přibližovacího pochodu velmi zpomalilo. Proto nechybíme, uchýlíme-li se k řešení kompromisnímu, t. j., že podporu předvoje na 1. cíl svěříme skutečně jen 6. baterii, ale že si vhodným manévrem 4. a 5. baterie zajistíme v čas potřeby podporu celým oddílem. Z toho důvodu budeme při určování palebného postavení pro 6. baterii pamatovati na případné rozvinutí celého oddílu opodál 6. baterie.

Zásadně budeme tedy připravovati rozvinutí všech baterií.

Jak vyřešíme manévry 4. a 5. baterie?

Úkol obou těchto baterií končí, jakmile předvoj překročí čáru předních stráží a jeho podporu převezme 6. baterie. Víme, že se to stane ve 4 hodiny 2. května. To tedy bude okamžik, kdy mohou obě baterie opustiti palebná postavení a mají pak tvořiti druhý sled pochoduující za předvojem, jemuž případně podpora na 2. postupný cíl.

4. a 5. baterii, i když vědí, že ve 4 hodiny budou přední stráža překročeny, bude potřeblí mimo to přesně oznámiti, že jejich úkol skončil, t. j. že 6. baterie převzala úlohu podpory.

Poněvadž si obě baterie na noc zajistily pozorování signálů dávaných sign. stanicí styčného orgánu u předních stráží, nařídí velitel oddílu veliteli 6. baterie, aby, jakmile bude pohotově, optickou stanicí, zřízenou u předních stráží při silnici vedoucí napříč hřbetem 303, odeslal 4. a 5. baterii značku „33“.

Tato značka podle spoj. plánu velitele děl. pluku 1 znamená „Přemístiti se ihned dopředu“. Velitel 6. baterie bude pak při volbě své pozorovatelný na tento úkol pamatovati a zvolí si svou pozorovatelnou opodál oné optické stanice.

Kam budou 4. a 5. baterie na znamení vel. 6. baterie pochodovat? Chceme, aby třebas zajely též do palebného postavení na úroveň 6. baterie. Proto bude výhodné zatím je dirigovati jen do Bohuslawek. Ostatně při jejich rychlosti 6 km za 1 hodinu vidíme, že dosáhnou Bohuslawek asi ve 4 hod. 40 min., t. j. v době, kdy čelní sled předvoje překročuje asi potok Lautschka. Konečným cílem těchto baterií bude nový prostor palebných postavení, z nichž baterie budou podporovat postup předvoje na 2. postupný cíl. Palebná postavení opět zvolíme podle zásad shora vytčených a zdá se, že bude vyhovovati prostor při ohbí silnice jv. od Lautschka (v. od koty 270), neboť je blízko pozorovatelem, které mohou býti na hřbetě východně odtud a jest u komunikace vedoucí dále k východu na Jesermík. Ovšemže zde opět vyhledáme palebná postavení pro celý oddíl.

Jakmile velitel oddílu podle postupu předvoje a podle zpráv může usuzovati, že k dosažení 1. cíle nebude již 4. a 5. baterie potřeblí, bude je dirigovati dále dopředu rozkazem, který zašle po cyklistovi.

Zda tyto baterie zaujmou ihned vpředu vyhlédnuté palebné postavení či napřed zase hotovostní postavení, bude všeobecně závislé na tom, bylo-li nutno, aby již 6. baterie zaujala palebné po-

stavení, neboť pak arci tím spíše musí i 4. a 5. baterie přímo do palebného postavení.

Protože však 1. května večer nemá ještě velitel oddílu pro toto rozhodnutí žádných předpokladů, počítejme s tím, že 4. a 5. baterie zaujmou též především hotovostní postavení, pro něž by mohla ryhověti jižní část Lautschka.

Tam by pak při zaujetí palebných postavení mohl zůstat i též bojový trén.

Kde bude velitel oddílu se svými orgány při zahájení přibližovacího pochodu? To vyplyne z úkolu, který oddíl dostal. Podporu předvoje na 1. postupný cíl zajišťuje 6. baterie. Bude to samostatný úkol baterie, jehož splnění velitel oddílu baterii jen usnadní tím, že jí ponechá její hlídku patračů a postará se o spojení velitele baterie s velitelem předvoje skrze styčnou hlídku.

Další podporu předvoje dvěma bateriemi, t. j. většinou oddílu, musí připravit (průzkum) i řídit velitel oddílu.

Velitel oddílu povede osobně průzkum do prostoru palebných postavení a pozorovaten vyhlédnutých k podpoře předvoje na 2. cíl, neboť osobní provádění průzkumu je reglementární povinností velitelů a jen tehda, když jiný, důležitější úkol znemožňuje osobní provádění průzkumu, dá jej velitel oddílu provést svými orgány a spokojí se dodatečným přezkoušením, a kde třeba, opravou.

Pohyb svůj a své družiny přizpůsobí velitel oddílu postupu předvoje a vyrazí z Unt. Aujezd tak, aby do svítání (4 hodiny) byl na čáře předních stráží, a to na pozorovatelně velitele 6. baterie, neboť tam jednak se může opět sejít s velitelem předvojového praporu II/11 (osobní styk) a se styč. důstojníkem, jednak se tam může předsvědčiti o činnosti 6. baterie.

Při průzkumu budou velitele oddílu II/1 doprovázeti:

- a) pobočník jako jeho zpravodajský důstojník;
- b) spojovací důstojník, který vezme s sebou jen dva velitele staničních rojů se signálními soupravami a jednoho velitele radio-telegraf. roje na kole s vyznačovacími terči. Spojovací četa pochoduje v čele bat. 6 do Bohuslawek;
- c) orientační důstojník s poddůstojníkem a materiálem;
- d) oddílový trubač,
- e) ordonanční poddůstojníci ode všech baterií;
- f) hlídka patračů 5. baterie;
- g) velitelé 4. a 5. baterie se svými veliteli spřežení, s poddůstojníky pro střelbu, s veliteli spoj. družstev a veliteli staničních púrojů (na koních, s jezdeckými telef. soupravami) s baterijními trubači a ordonančními poddůstojníky.

Úkol 6. baterie skončí, jakmile předvoj dosáhne 1. cíle a 4. a 5. baterie jsou pohotově k podpoře na 2. cíl. Pak opustí 6. baterie své postavení (hotovostní nebo palebné) a bude dirigována dále dopředu.

Má-li býti 6. baterie s to v čas potřeby zesílit přední sled baterií v palebném postavení, bude dirigována především do Lautschka.

Její další přemístění do prostoru palebných postavení, z nichž bude podporován postup předvoje na 3. cíl, bude velitelem oddílu nařízeno podle toho, jak se vyvine boj předvoje o 2. cíl.

Jak bude 6. baterii dodán rozkaz pro přemístění do Lautschka?

Velitel oddílu, který bude v této době u velitele předvojového praporu II./11. na pozorovatelně, bude mít s velitelem 6. baterie jednak spojení skrze styčnou hlídku, jednak zase použije nařízeného smluveného znamení, t. j. „33“. Na tuto malou vzdálenost vyhoví optika.

Přidělí velitel oddílu 6. baterii též její bojový trén? Baterie má v bojovém trénu:

- a) převoznou kuchyni s kuchyňskými vozy,
- b) vozy na nářadí,
- c) vozy na střelivo.

Jenom důvod, že baterie některých vozů bude potřebovat za podpory na 1. cíl, by přiměl velitele oddílu, aby jí hotový trén přidělil. Bude tedy baterie potřebovat své kuchyně a kuchyňských vozů? Snídaně bude ještě uvařena a vydána ještě před odchodem 2. května. Kdy bude připraven a vydán oběd? Baterie jsou v pohybu a nelze ráno říci, kde budou v poledne a dovolí-li situace příjezd kuchyně a vydání oběda. S jistotou lze tvrdit, že k jakémusi ustálení a tedy i výhodné době k vydání stravy z kuchyně dojde za setmění. Mohl by tedy býti oběd vydán až večer a večere ve formě salámu, slaniny nebo sýra a černé kávy by mohla býti vydána ihned při snídani, aby mužstvo mělo stravu přes den, než dostane vydatnou stravu večer. Pohyblivost této bojové fáze nedovolí též vybalení nářadí různých řemeslníků z vozů na nářadí. Snad by tedy mohla baterie potřebovat svých vozů na střelivo? Víme, že v palebné baterii je dopravováno pro jedno dělo větší množství ran, než činí povolená spotřeba na 4. cíl, t. j. $\frac{1}{4}$ palebného průměru. Proto baterie zatím nepotřebuje svých vozů na střelivo.

Ostatné bojový trén přemísťovaný přískoky nebude nikdy tak daleko, aby 6. baterie nemohla býti v čas potřeby z něho zásobována střelivem. Tedy přidělení bojového trénu 6. baterii se nezdá nutným a velitel oddílu jej 6. baterii nepřidělí. (Příště dále.)

Nadporučík Jan Kysilka:

Určení viditelných a skrytých prostorů.

A.

Určit viditelné a skryté prostory náleží k přípravě pozorování. Znalost jich usnadňuje orientaci a zjišťování bodů v terénu. Jestliže viditelné a skryté prostory byly zjištěny s několika pozorovateli, můžeme srovnáním výsledků těchto prací vhodně organisovati pozorovací síť, zajistiti souvislost pozorování, a je-li třeba, i spojití pozorování různých pozorovatelů (D-VII-1a).

Zpravodajské orgány velitelů dělostřelectva musí býti vždy s to říci, kdo který cíl může pozorovati. Orientační důstojník musí v čas